

EKPSS DENEME-12

AÇIKLAMALI ÇÖZÜMLER

TÜRKÇE

1. Söz öbeğinde anlam | Kolay | Doğru cevap: B

“Bir konunun izini sürmek”, o konuyla ilgili belirti ve ipuçlarını adım adım takip ederek araştırmayı derinleştirmek anlamındadır.

2. Cümlede anlam | Orta | Doğru cevap: E

Cümle, kalıcılığın hem zamana dayanıklı bir soruna yönelmeyi hem de o sorunu özgün bir anlatımla ele almayı gerektirdiğini belirtir.

3. Cümleden çıkarım | Orta | Doğru cevap: C

Atölyelerin zamanı değiştirilmiş, rehberli turların saatleri ise aynı bırakılmıştır. Bu nedenle programın tüm bölümlerinin değiştirilmediği kesindir.

4. Paragrafta ana düşünce | Kolay | Doğru cevap: A

Parçada not almanın pasif bir kopyalama değil; seçme, ilişkilendirme ve soru üretme yoluyla bilgiyi işleme etkinliği olduğu vurgulanır.

5. Paragrafta yardımcı düşünce | Orta | Doğru cevap: D

Parçada ticari tohum kullanımının bölgede tamamen sona erdiğine ilişkin hiçbir bilgi yoktur. Yalnız kütüphanedeki tohumların satılmadığı belirtilmiştir.

6. Düşünceyi geliştirme yolları | Orta | Doğru cevap: D

Ahşap, metal ve doğal taşın oluşturduğu etkiler örnek verilerek düşünce somutlaştırılmıştır.

7. Paragraf tamamlama | Zor | Doğru cevap: B

Parça, haritanın amacına göre seçici bir temsil olduğunu anlatır. Bu nedenle değerlendirmede hazırlanma amacı ve öne çıkarılan bilgiler dikkate alınmalıdır.

8. Cümle yerleştirme | Orta | Doğru cevap: E

Verilen cümle, önceki tüm hizmetleri ve sonuçlarını özetleyen bir sonuç cümlesidir; bu nedenle parçanın sonuna, V numaralı yere getirilmelidir.

9. Paragraf oluşturma | Zor | Doğru cevap: C

Önce ölçüm yapılır (I), sonra örnekler incelenir (III). “Bu veriler” sözü bu iki çalışmanın sonuçlarına gönderme yapar (II). Risk gerekçesi açıklanır (V) ve son aşama uygulanır (IV).

10. Paragrafta başlık | Kolay | Doğru cevap: A

Parça, ışık kirliliğini azaltarak yıldızlı gökyüzünün yeniden görünür kılınmasını anlatmaktadır.

11. Sözcük türleri | Orta | Doğru cevap: C

“İleriyi” sözcüğü ad durum eki almış ve “geleceği” anlamında isim görevinde kullanılmıştır. Diğer cümlelerde sıfat ya da zarf görevindedir.

12. Yazım kuralları | Kolay | Doğru cevap: A

“Bugünkü”, “birçok” ve “art arda” doğru yazılmıştır. Diğer seçeneklerde sırasıyla “ön söz”, “hafta sonu”, “herkes” ve “birkaç” biçimleri kullanılmalıdır.

13. Noktalama işaretleri | Orta | Doğru cevap: D

Açıklama ve örneklerden önce iki nokta, sıralı adların arasına ise virgül getirilir: “vardı: Bergama, Efes ve Milet.”

14. Fiilimsiler | Zor | Doğru cevap: B

“Yüzmeyi” isim-fiil, “öğrenen” sıfat-fiil, “yaklaşırken” zarf-fiildir. Böylece üç fiilimsi türü bir arada kullanılmıştır.

15. Anlatım bozukluğu | Kolay | Doğru cevap: E

“Herkes” tekil özne olduğu için yüklem “ileri sürdü” biçiminde tekil olmalıdır.

MATEMATİK

16. Birinci dereceden denklem | Kolay | Doğru cevap: E

Sayı x olsun. $3x - 8 = 43$ olduğundan $3x = 51$ ve $x = 17$ bulunur.

17. Basamak problemleri | Orta | Doğru cevap: C

Onlar basamağı a , birler basamağı b olsun. $a + b = 11$ ve $(10a + b) - (10b + a) = 27$ olduğundan $9(a - b) = 27$, yani $a - b = 3$ olur. Bu iki denklemden $a = 7$, $b = 4$ bulunur; sayı 74'tür.

18. Kesir problemleri | Kolay | Doğru cevap: A

Sabah satışından sonra defterlerin $3/5$ 'i kalır. Bunun $1/3$ 'ü satılınca $2/3$ 'ü kalır. Son kalan miktar $(3/5) \times (2/3) = 2/5$ olduğundan toplamın $2/5$ 'i 48'dir. Toplam $48 \times 5/2 = 120$ 'dir.

19. Yüzde ve kâr problemleri | Orta | Doğru cevap: D

İndirimli satış fiyatı $800 \times 0,85 = 680$ TL'dir. Kâr $680 - 500 = 180$ TL olur. Maliyet üzerinden kâr yüzdesi $180/500 \times 100 = 36$ 'dır.

20. Karışım problemleri | Orta | Doğru cevap: B

Başlangıçta $20 \times 0,30 = 6$ litre tuz vardır. Su eklenince tuz miktarı değişmez. Son hacim V için $6/V = 0,20$ olur ve $V = 30$ litre bulunur. Eklenecek su $30 - 20 = 10$ litredir.

21. Kesirli iş paylaşımı | Zor | Doğru cevap: A

İlk aşamadan sonra işin $5/8$ 'i kalır. Bunun $2/5$ 'i, bütün işin $(5/8) \times (2/5) = 1/4$ 'üdür. Toplam tamamlanan $3/8 + 1/4 = 5/8$, kalan $3/8$ 'dir. $3/8$ 'i 27 olan bütün $27 \times 8/3 = 72$ birimdir.

22. Ortalama hız | Orta | Doğru cevap: D

İlk bölüm $180/60 = 3$ saat, ikinci bölüm $120/80 = 1,5$ saat sürer. Dinlenmeyle toplam süre 5 saattir. Toplam yol 300 km olduğundan ortalama hız $300/5 = 60$ km/saattir.

23. Ağırlıklı ortalama | Orta | Doğru cevap: B

$0,40 \times 70 + 0,60 \times P = 82$ olur. $28 + 0,60P = 82$, buradan $0,60P = 54$ ve $P = 90$ bulunur.

24. Kümeler | Kolay | Doğru cevap: E

Birleşim eleman sayısı $18 + 14 - 6 = 26$ 'dır. Her iki kulübe üye olanlar iki kez sayıldığı için bir kez çıkarılır.

25. Tablo yorumlama | Orta | Doğru cevap: C

Oransal artışlar sırasıyla %15, %10, %30, %15 ve %20'dir. En yüksek oran %30 ile Güney tesisindedir.

26. Denklem kurma | Orta | Doğru cevap: B

Tam bilet sayısı x ise öğrenci bileti $24 - x$ olur. $80x + 50(24 - x) = 1500$ eşitliğinden $30x = 300$ ve $x = 10$ bulunur.

27. Çember | Kolay | Doğru cevap: E

Bir turda alınan yol çemberin çevresidir: $\pi d = (22/7) \times 14 = 44$ cm. On turda $44 \times 10 = 440$ cm yol alınır.

28. İkizkenar üçgen | Zor | Doğru cevap: C

B'deki iç açı $180 - 130 = 50^\circ$ 'dir. İkizkenar üçgende C açısı da 50° , A açısı 80° olur. AD açıortay olduğundan $BAD = 40^\circ$ 'dir. ABD üçgeninde $ADB = 180 - 50 - 40 = 90^\circ$ bulunur.

29. Sayı örüntüleri | Zor | Doğru cevap: A

Ardışık farklar 4, 9, 16 ve 25'tir; bunlar 2^2 , 3^2 , 4^2 ve 5^2 'dir. Sonraki fark $6^2 = 36$ olur. $56 + 36 = 92$ 'dir.

30. Sayma yöntemleri | Zor | Doğru cevap: D

Birler basamağı 2 veya 4 olabilir: 2 seçenek. Yüzler basamağı kalan 4 rakamdan, onlar basamağı kalan 3 rakamdan seçilir. Toplam $2 \times 4 \times 3 = 24$ sayı vardır.

TARİH

31. İslamiyet öncesi Türk kültürü | Kolay | Doğru cevap: D

İslamiyet öncesi Türklerde önemli kişilerin eşyalarıyla birlikte gömüldüğü mezarlara “kurgan” denir.

32. Türk-İslam kültür ve medeniyeti | Orta | Doğru cevap: B

Ribatlar başlangıçta sınır güvenliği amacıyla kurulmuş, daha sonra yolculara ve tüccarlara hizmet veren konaklama merkezlerine dönüşmüştür.

33. Büyük Selçuklu Devleti | Kolay | Doğru cevap: E

Divan-ı Arz, Büyük Selçuklularda askerî işlerden ve ordunun kayıt, maaş ve donanımından sorumluydu.

34. Osmanlı mali sistemi | Orta | Doğru cevap: C

İltizam sisteminde vergi toplama hakkı belirli süre için mültezime verilir; mültezim devlete peşin ödeme yapar ve ilgili vergiyi toplar.

35. Osmanlı merkez teşkilatı | Orta | Doğru cevap: A

Divan-ı Hümayunun önemli kararları Mühimme Defterlerine kaydedilmiştir.

36. Osmanlı yenileşme hareketleri | Orta | Doğru cevap: A

Mühendishane-i Berrî-i Hümayun, III. Selim'in Nizam-ı Cedid reformları kapsamında 1795'te kurulmuştur.

37. Millî Mücadele basın hayatı | Orta | Doğru cevap: D

İrade-i Milliye gazetesi Sivas Kongresi sonrasında Millî Mücadele'nin görüşlerini halka duyurmak amacıyla Sivas'ta yayımlanmıştır.

38. Kuva-yı Milliye ve düzenli ordu | Zor | Doğru cevap: C

Kuva-yı Milliye birliklerinin yerel, dağınık ve disiplin bakımından yetersiz olması; düzenli Yunan ordusuna karşı kalıcı savunma sağlayamaması düzenli orduya geçişi zorunlu kılmıştır.

39. TBMM ve iç güvenlik | Kolay | Doğru cevap: E

Hıyanet-i Vataniye Kanunu, TBMM'nin otoritesini korumak ve Millî Mücadele aleyhindeki eylemleri cezalandırmak amacıyla 1920'de çıkarılmıştır.

40. Millî Mücadele diplomasisi | Orta | Doğru cevap: B

20 Ekim 1921 Ankara Antlaşması TBMM Hükûmeti ile Fransa arasında imzalanmış, Güney Cephesi'ndeki savaşın sona ermesini sağlamıştır.

41. Lozan Barış Antlaşması | Orta | Doğru cevap: E

Yunanistan, Lozan'da savaş tazminatı yerine Karaağaç'ı Türkiye'ye bırakmıştır.

42. Atatürk inkılapları | Kolay | Doğru cevap: A

Takvim, saat, rakam ve ölçü sistemlerindeki değişiklikler günlük yaşamı çağdaşlaştırmış ve uluslararası işlemlerde ortaklık sağlamıştır.

43. Yakın dönem dünya tarihi | Zor | Doğru cevap: B

Helsinki Nihai Senedi, Doğu ve Batı blokları arasında gerilimin azaltılmaya ve iş birliğinin artırılmaya çalışıldığı Yumuşama Dönemi'nin önemli belgelerindendir.

TÜRKİYE COĞRAFYASI

44. Yağış oluşumu | Orta | Doğru cevap: D

Nemli hava dağ yamacı boyunca yükselip soğuduğu için oluşan yağış orografik, yani yamaç yağışıdır.

45. Akarsular | Kolay | Doğru cevap: C

Büyük Menderes Ege Denizi'ne dökülür. Sakarya ve Kızılırmak Karadeniz'e, Seyhan Akdeniz'e ulaşır; Aras ise Hazar Denizi havzasındadır.

46. Sanayi kuruluş yeri | Orta | Doğru cevap: C

Çay yaprağı çabuk bozulduğu için işleme tesislerinin üretim alanlarına, yani ham maddeye yakın kurulması gerekir.

47. Yerel saat | Zor | Doğru cevap: E

Her 1° boylam farkı 4 dakika yerel saat farkı oluşturur. $15 \times 4 = 60$ dakikadır.

48. Türkiye'nin özel konumu | Orta | Doğru cevap: A

Türkiye, Asya ile Avrupa arasında bir köprü konumunda ve önemli enerji, kara ve deniz ulaşım yolları üzerinde yer aldığı için transit taşımacılıkta stratejiktir.

TEMEL YURTTAŞLIK BİLGİSİ

49. Siyasi partilere üyelik | Kolay | Doğru cevap: B

Anayasa'nın 68. maddesine göre vatandaşlar on sekiz yaşını doldurmakla siyasi partilere üye olma hakkına sahip olur.

Kaynak / yayın öncesi doğrulama: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.2709.pdf>

50. Temel haklar | Orta | Doğru cevap: D

Kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı; veriler hakkında bilgi edinme, erişme, düzeltilmesini veya silinmesini isteme gibi yetkileri kapsar.

Kaynak / yayın öncesi doğrulama: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.2709.pdf>

51. Siyasi partilerin mali denetimi | Orta | Doğru cevap: B

Siyasi partilerin mal edinimleri ile gelir ve giderlerinin kanuna uygunluğunun denetimi Anayasa Mahkemesince yapılır.

Kaynak / yayın öncesi doğrulama: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.2709.pdf>

52. Hâkimler ve Savcılar Kurulu | Zor | Doğru cevap: C

Anayasa'nın 159. maddesine göre Hâkimler ve Savcılar Kurulunun başkanı Adalet Bakanıdır.

Kaynak / yayın öncesi doğrulama: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.2709.pdf>

53. Mahallî idare seçimleri | Kolay | Doğru cevap: D

Anayasa'nın 127. maddesine göre mahallî idarelerin seçimleri beş yılda bir yapılır.

Kaynak / yayın öncesi doğrulama: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.2709.pdf>

54. Düzenleyici işlemler | Orta | Doğru cevap: E

Anayasa'ya göre Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri görev alanlarıyla ilgili kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere yönetmelik çıkarabilir.

Kaynak / yayın öncesi doğrulama: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.2709.pdf>

TÜRKİYE VE DÜNYA İLE İLGİLİ GÜNCEL BİLGİLER

55. 2024 ICC Erkekler T20 Dünya Kupası | Kolay | Doğru cevap: A

Hindistan, 29 Haziran 2024'te oynanan finalde Güney Afrika'yı yenerek ICC Erkekler T20 Dünya Kupası'nı kazandı.

Kaynak / yayın öncesi doğrulama: <https://www.icc-cricket.com/tournaments/t20cricketworldcup>

56. 2025 UEFA Uluslar Ligi | Kolay | Doğru cevap: E

Portekiz, 8 Haziran 2025'te İspanya'yı penaltı atışlarında yenerek UEFA Uluslar Ligi şampiyonu oldu.

Kaynak / yayın öncesi doğrulama: <https://www.uefa.com/uefanationsleague/>

57. 2025 G7 Zirvesi | Orta | Doğru cevap: B

2025 G7 Liderler Zirvesi, Kanada'nın Alberta eyaletindeki Kananaskis'te düzenlenmiştir.

Kaynak / yayın öncesi doğrulama: <https://g7.canada.ca/en/>

58. 2025 Cannes Film Festivali | Orta | Doğru cevap: A

Jafar Panahi'nin "It Was Just an Accident" (Un simple accident) filmi 2025 Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye kazandı.

Kaynak / yayın öncesi doğrulama: <https://www.festival-cannes.com/en/press/press-releases/the-78th-festival-de-cannes-awards-list/>

59. ESA Hera görevi | Zor | Doğru cevap: C

Hera görevi, DART deneyinin hedefi olan Didymos-Dimorphos ikili asteroit sistemini incelemektedir.

Kaynak / yayın öncesi doğrulama: https://www.esa.int/Space_Safety/Hera

60. 2025 Blue Ghost Ay görevi | Orta | Doğru cevap: D

Blue Ghost Mission 1, Firefly Aerospace tarafından gerçekleştirilmiş ve 2 Mart 2025'te Ay'a iniş yapmıştır.

Kaynak / yayın öncesi doğrulama: <https://fireflyspace.com/missions/blue-ghost-mission-1/>